

TEMATSKI PORTALI KAO DIO IZGRADNJE KNJIŽNIČNIH ZBIRKI

THEME PORTALS AS A PART OF LIBRARY COLLECTION DEVELOPMENT

Vesna Golubović

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

vgolubovic@nsk.hr

UDK / UDC 004.775: 025.2

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 4. 12. 2018.

Prihvaćeno / Accepted: 24. 4. 2019.

Sažetak

Cilj. Opisati kroz predloženi model kako knjižničari mogu organizirati i oblikovati sveobuhvatne sadržajne knjižnične zbirke kroz tematske portale integrirajući različite informacijske izvore sukladno kratkoročnim, ali važnim informacijskim, kulturnim i komunikacijskim potrebama korisnika i društva.

Metodologija. *Prijedlog modela* organizacije tematskih portala i njihovih mogućih sadržaja sukladno informacijskim potrebama korisnika i društva.

Praktična primjena i društveni značaj. Tematski portali sadržajnih zbirki uključuju i poveznice na druge portale i informacijske izvore koji pružaju pomoć znanstvenicima, istraživačima, studentima, tijelima javne vlasti i zainteresiranoj javnosti s ciljem informiranja, podučavanja, istraživanja i učenja te kao pomoć u iskorjenjivanju zajedničkih problema.

Originalnost / vrijednost. Izgrađivanje tematskih istraživačkih portala prema predloženom modelu s ciljem podržavanja UN-ove Agende 2030.

Ključne riječi: izgradnja knjižnične zbirke, obrazovanje, UN 2030 Agenda, ciljevi održivog razvoja, tematski portali

Abstract

Objective. Using the proposed model the goal of the paper is to describe how librarians can organize and shape comprehensive subject library collections through thematic portals integrating different sources of information in accordance with the short-term but important information, cultural and communication needs of users and society.

Methodology. A proposal of a new organization model of specific theme portals and their possible contents according to the information needs of users and society.

Practical application and social significance. The thematic portals of subject collections include links to other portals and sources of information that help scientists, researchers, students, bodies of public authorities, and general public with the aim of informing, teaching, research and learning, and as an aid in eradicating common problems.

Originality. Development of theme research portals according to the proposed model in order to support the UN Agenda 2030.

Keywords: library collections development, education, UN Agenda2030, sustainable development goals, thematic portals

1. Uvod

Na 70. Generalnoj skupštini *Ujedinjenih naroda* (UN) 2015. godine usvojen je *Program za održivi razvoj do 2030. godine* (engl. *Agenda 2030*) s ciljem rješavanja mnogih problema današnjeg društva kao što su siromaštvo, glad, nezaposlenost, neravnopravnost spolova, migracije stanovništva, klimatske promjene i ostalo. *Program* se nadovezuje na raniji program UN-a pod imenom Milenijski razvojni ciljevi (engl. *Millenium Development Goals – MDGs*) koji se provodio u razdoblju od 2000. do 2015. godine i imao je 8. osnovnih ciljeva usmjerenih na razvoj i iskorjenjivanje siromaštva u svim njegovim oblicima. Međutim milenijski razvojni ciljevi bili su usmjereni isključivo na siromašne zemlje, odnosno zemlje u razvoju. Polazeći od osnovnih izazova kao što su siromaštvo, glad, bolesti, nezadovoljavajuće školovanje, nejednakost spolova i degradacija okoliša zbog ozbiljnih klimatskih promjena i drugih opasnih promjena u okolišu, čelnici država članica UN-a shvatili su da su ti problemi zajednički svim zemljama svijeta i cjelokupnom stanovništvu te zato zahtijevaju i zajedničko djelovanje. Iz tih razloga *Agenda 2030* obuhvaća 17. univerzalnih ciljeva održivog razvoja (engl. *Sustainable Development Goal – SDGs*) i 169 podciljeva te njihove pripadajuće indikatore koji pojedinačno, isprepletano i umreženo odražavaju tripartitan sustav cjelokupnog društvenog razvoja – gospodarski, socijalni i ekološki razvoj – te usmjeravaju pažnju na stanovništvo, planet, napredak, mir i partnerstvo.

Pojednostavljeno rečeno, ciljevi *Agende 2030* označavaju razdoblje suočavanja čelnika zemalja svijeta država članica UN-a s mnogim globalnim problemima, odnosno izazovima današnjeg društva te predstavljaju plan za aktivno uključivanje i djelovanje svih zemalja kako bi svijet bio bolji, zdraviji i pravedniji za sve.

A kako knjižnice mogu i trebaju podržati Agendu 2030?

Sa stajališta nabave i izgradnje fondova potrebno je izgrađivati knjižnične zbirke, odnosno postavljati tematske portale o različitim temama *Agende 2030* integrirajući različite informacijske izvore sukladno kratkoročnim, ali važnim informacijskim, kulturnim i komunikacijskim potrebama korisnika i društva.

2. Izgradnja i upravljanje zbirkama u svjetlu *Agende 2030*

Cilj je svake knjižnice nabavljati građu i izgrađivati zbirke koje zadovoljavaju informacijske, kulturne i komunikacijske potrebe korisnika. Organiziranjem, razvojem i upravljanjem zbirki knjižnica potvrđuje svoje postojanje, ispunjava svoje zadaće te ostvaruje svoju misiju. Digitalno doba i razvoj globalnog društva danas više nego ikada prije omogućuje knjižnicama (pro)aktivno sudjelovanje u svim područjima ljudskog života i rada. Prikupljanje građe i izgradnja zbirki ostaju i dalje osnovna knjižnična aktivnost svih tipova/vrsta knjižnica.

Danas, uz stalan porast e-izvora, knjižničnu zbirku predstavlja skup fizičkih izvora informacija zajedno s virtualnim pristupom odabranim i organiziranim izvorima informacija.

Dakle neovisno o vrsti građe, njezinu sadržaju ili mjestu (fizičko ili virtualno) gdje je zbirka postavljena, složena, vidljiva, opipljiva ili samo čitljiva, nužno je da su informacijski izvori organizirani kako bi se mogli što brže i jednostavnije pretražiti i koristiti, čime se potrebe korisnika nalaze u samom njezinu središtu. Postavljanjem i organiziranjem zbirke u jednom fizičkom ili virtualnom okruženju posao izgradnje zbirke nije završen, nego tek tada počinje njezin daljnji razvoj, odnosno njezino obogaćivanje novim sadržajima, novim informacijskim izvorima prema procjeni informacijskih stručnjaka i stalno praćenje informacijskih potreba korisnika u skladu s financijskim mogućnostima.

Sukladno tomu, iz raspoloživih baza podataka, zbirki, paketa e-knjiga i paketa e-časopisa treba odabrati raspoložive informacijske izvore prema sadržaju i znanstveno-stručnoj vrijednosti te u sintezi i korelaciji s fizičkim izvorima informacija i e-izvorima koji se nalaze u slobodnom pristupu izgrađivati i oblikovati knjižnične zbirke. Potrebno ih je redovito ažurirati, brisati zastarjele i neaktivne kojima se više ne može pristupiti i dodavati nove.

Kako su knjižnice kroz cijelu svoju povijest dokazale da su, iako ne jedine, ipak jedinstvene ustanove za osiguravanje dostupnosti informacija, Međunarodna

federacija knjižničarskih udruga i institucija (engl. IFLA) od samih se početaka aktivno uključila u *Agendu 2030* zagovarajući u uključivanje *Programa*:

- osiguravanje pristupa informacijama
- očuvanje kulturne baštine
- opću pismenost i
- pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama.

Na stajalištu da je pristup informacijama neophodan za razvoj društva te da knjižnice jesu i mogu biti ključni partneri i institucije koje doprinose napretku u postizanju 17 ciljeva održivog razvoja, IFLA je 2016. godine pokrenula *Međunarodni program zastupanja* (engl. *International Advocacy Programme – IAP*) namijenjen promicanju i podržavanju uloge knjižnica u planiranju i provedbi UN-ove Agende 2030. Ciljevi programa jesu:

- podizanje razine svijesti knjižničara o *Programu* na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini i promicanje važne uloge koju knjižnice trebaju imati u razvoju globalnog društva doprinoseći *Programu*, odnosno ciljevima održivog razvoja
- povećanje sudjelovanja knjižničarskih udruga i predstavnika javnih knjižnica u radu zagovaranja na nacionalnoj i regionalnoj razini kako bi se osigurao održivi javni pristup informacijama putem knjižničnih usluga i programa.

Slika 1. Libraries, Development and the United Nations 2030 Agenda

U kontekstu međunarodnog programa zagovaranja podrazumijevaju se akcije kojima pojedinci ili organizacije pokušavaju utjecati na donošenje odluka na lokalnoj, regionalnoj, državnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Takve akcije, odnosno procesi djelovanja pomažu u kreiranju željenih politika ili financiranju raznolikih javnih potreba. Pristup informacijama u *Agendi 2030* prepoznat je kao univerzalni 16. cilj održivog razvoja i pretpostavlja „promicanje miroljubivih i inkluzivnih društava za održivi razvoj, osiguravanje pristupa pravdi za sve i izgradnju učinkovitih, odgovornih i uključivih institucija na svim razinama“.

Republika Hrvatska također se kao jedna od 76 zemalja aktivno uključila u provođenje određenih aktivnosti kao podrška *Agendi 2030*.

Sa stajališta nabave i izgradnje fondova potrebno je izgrađivati knjižnične zbirke, odnosno postavljati tematske portale o različitim temama, npr. siromaštvo, glad, nezaposlenost, migracije stanovništva, klimatske promjene i drugo. Porast zanimanja za različite teme iz svih područja društvene djelatnosti rezultira i stvaranjem interdisciplinarnih studija te rekonstruiranjem programa na sveučilištima kako bi se užurbano pratilo globalne promjene i regionalne potrebe te postalo aktivan dionik na tržištu pružanja informacija.

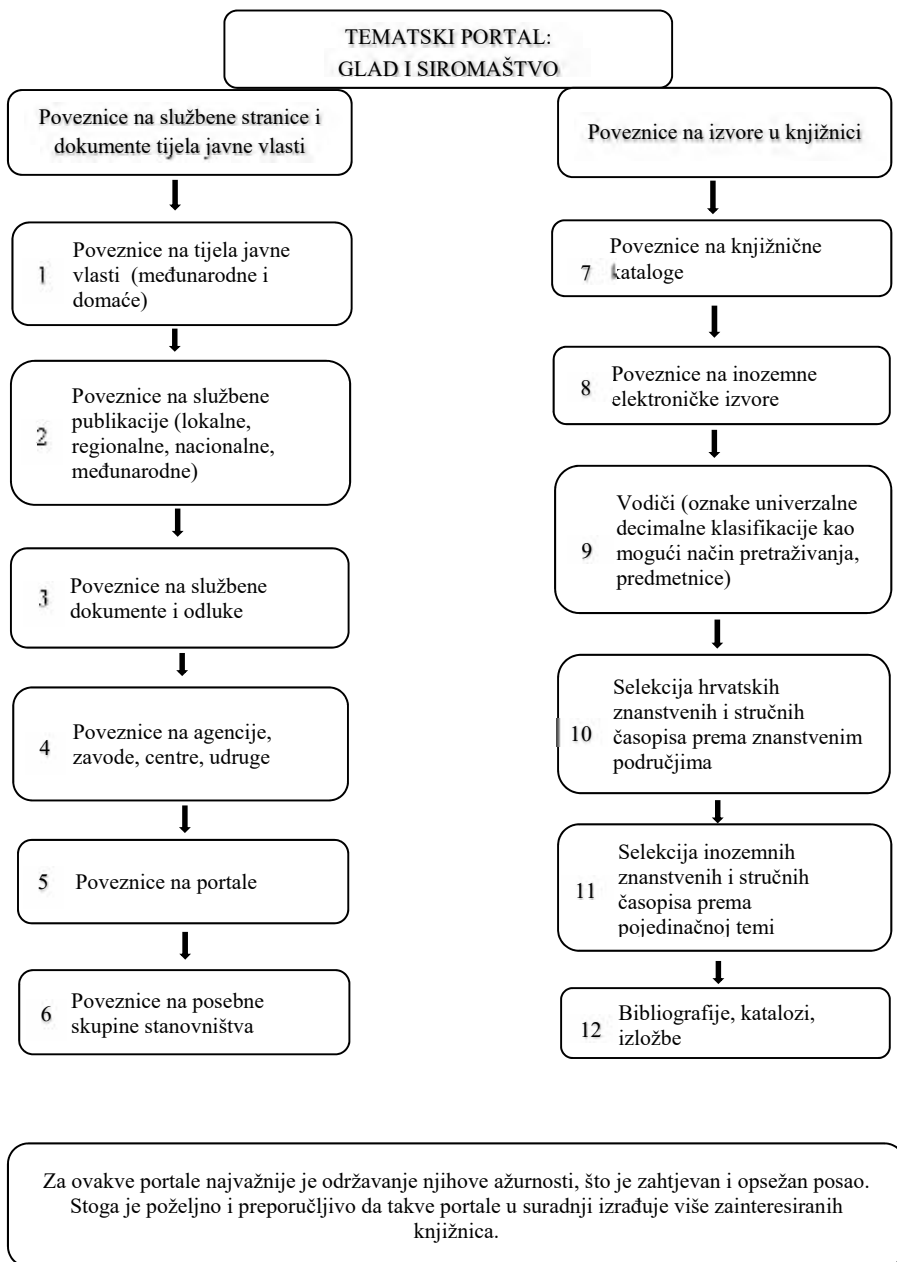
Komisija za javno zagovaranje Hrvatskoga knjižničarskog društva (HKD) u regionalnoj suradnji, a po uzoru na druge međunarodne radionice, održala je radionicu *Uloga knjižnica u provođenju UN 2030 Agende i ciljeva održivog razvoja*, a Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD) kao čelna udruga za svoju središnju temu 43. Skupštine odabralo je upravo *Agendu 2030* pod naslovom *Uloga i mogućnosti knjižnica u ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja UN Agende 2030*.

2.1. Tematski portali / knjižnične zbirke sukladne potrebama *Agende 2030*: mogući model

Tematski portali neophodni su alati za poučavanje, učenje i istraživanje te rješavanje pojedinih problema jer predstavljaju moćan alat za integraciju i analizu podataka na lokalnoj i globalnoj razini. Osnovni strateški cilj za stvaranje tematskih portala vezanih uz *Agendu 2030* jest omogućiti korisnicima jednostavan i brz način za otkrivanje, pristupanje, pregledavanje i istraživanje pojedine teme *Programa*. Koristeći se svim potencijalima suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije, a posebno interneta, omogućuje se izgradnja portala kao zajedničke platforme za korisnike i davatelje usluga za dijeljenje informacija, metapodataka, podataka i aplikacija putem alata za mapiranje interneta po pojedinim zadanim temama.

Sadašnje je stanje takvo da postoje brojni portali (tijela javne vlasti, institucija, agencija, udruga) koji se bave određenim problemima na različitim razinama pristupa te bi cilj portala bio zajednički ih integrirati. Tako postavljeni i definirani tematski portali mogu poslužiti kao informacijski centri ili informacijske infrastrukture po određenim temama, ali i kao određena društvena mreža za razvoj partnerstava između svih zainteresiranih dionika. Prvenstveno će služiti znanstvenicima i istraživačima, ali i zainteresiranoj javnosti koja će na jednom mrežnom mjestu moći lakše pristupiti postojećim informacijskim izvorima (katalogizma knjižnica, e-knjigama, e-časopisima, službenim publikacijama, portalima mreža udruga, tijelima javne vlasti i slično). Tematski portali održivog razvoja mogu biti organizirani po ključnim pitanjima – stanovništvo, napredak, mir, partnerstvo i planet Zemlja – ili po ciljevima i pripadajućim indikatorima kao što su siromaštvo, glad, zdravlje, ravnopravnost spolova, migracije stanovništva, ekologija i ostalo.

Shema mogućeg modela organizacije portala određene teme i njegovih poveznica:

1. Tijela javne vlasti (međunarodna i domaća)

Ujedinjeni narodi (UN) s poveznicom na *Agendu 2030*, program UN-a za održivi razvoj koji bi trebao pomoći u iskorjenjivanju siromaštva, osigurati jednakost i pravdu za sve te zaustaviti klimatske promjene i njihov utjecaj.

*Europska unija (EU)*¹, kojoj su ciljevi gospodarska i politička integracija europskog kontinenta. Na mrežnim stranicama EU-a nalaze se poveznice razvrstane po raznim temama: poljoprivreda, ribarstvo i hrana; zapošljavanje i socijalna pitanja; okoliš i energetika; zdravlje, kultura i ostalo. Unutar poveznice *Dokumenti i publikacije* moguće je pretraživati službene dokumente, izvješća i brošure, statistike i ispitivanja javnog mijenja, kao i otvorene podatke.

*Vijeće Europske unije*² kao jedna od dviju institucija koje predstavljaju zakonodavnu vlast u EU-u. Vijeće zasjeda u sastavu ministara i sastaje se u promjenjivu sastavu, što ovisi o osnovnoj temi, a kada Vijeće zasjeda u sastavu šefova država ili vlada, može donositi najviše političke odluke pa se naziva *Europsko vijeće*³ te potiče razvoj Unije i definira njezine opće političke smjernice.

*Vijeće Europe*⁴ kao službeni promatrač UN-a s ciljem pridržavanja ljudskih prava, demokracije i vladavine prava u Europi.

*Eurostat*⁵ koji pruža visoku kvalitetu statistike za sve europske zemlje.

*Vlada Republike Hrvatske*⁶ kao najviše izvršno tijelo u Republici Hrvatskoj koje predlaže zakone i druge akte Hrvatskom saboru te provodi njegove odredbe.

Na portalu trebaju biti i poveznice na tijela državne uprave – ministarstva, kao npr. *Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*⁷, *Ministarstvo poljoprivrede*⁸ i druga.

Državni zavod za statistiku⁹ kao glavni nositelj i koordinator sustava službene statistike u Republici Hrvatskoj.

¹ Europska unija / European Union. [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/index_hr.

² Vijeće Europske unije / Council of the European Union. [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_hr.

³ Europsko vijeće / European Council. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/hr/european-council/>.

⁴ Vijeće Europe / Council of Europe. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: <https://www.coe.int/en/web/about-us/achievements>.

⁵ Eurostat. [citirano: 2018-10-22]. Dostupno na: <https://ec.europa.eu/eurostat>.

⁶ Vlada Republike Hrvatske. [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/>.

⁷ Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. [citirano: 2018-10-21]. Dostupno na: <https://mdomsp.gov.hr/>.

⁸ Ministarstvo poljoprivrede. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <http://www.mps.hr/>.

⁹ Državni zavod za statistiku (DSZ). [citirano: 2019-02-10]. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>.

2. Službene publikacije

*Službeni list EU*¹⁰, glasilo u kojem se objavljuju službeni tekstovi pravnih akata EU na svim službenim jezicima te drugi dokumenti i obavijesti.

Narodne novine (NN)¹¹, dioničko društvo za izdavanje i tiskanje službenoga lista Republike Hrvatske.

Službeni glasnik Grada Zagreba¹², službeno glasilo Grada Zagreba.

3. Službeni dokumenti i odluke

*Strategija Europe 2020*¹³ kao program EU koji naglašava održiv i inkluzivan rast kao način za prevladavanje strukturnih slabosti u europskom gospodarstvu, čiji su krajnji ciljevi zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene i energija, obrazovanje, rješavanje problema siromaštva i socijalne isključenosti.

*Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.–2020.)*¹⁴, temeljni dokument RH koji bi trebao omogućiti jedinstven pristup svih ključnih dionika u rješavanju problema siromaštva i socijalne isključenosti.

4. Agencije, zavodi, centri, udruge

Na Portalu bi se trebale nalaziti razne agencije, zavodi, centri i udruge koje, svaka na svoj način, pomažu u provedbi Agende 2030. To su npr. *Hrvatska agencija za hranu*¹⁵, *Centar za održivi razvoj*¹⁶, krovna knjižničarska udruga IFLA s poveznicom na Međunarodni program zastupanja, Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD).¹⁷

Globalna mreža znanstvenih, medicinskih i tehničkih akademija (engl. *Inter Academy Partnership – IAP*) koja podržava ciljeve i nudi svoju pomoć u njihovu

¹⁰ Službeni list EU / Official Journal of the European Union. [citirano: 2018-10-22. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=hr>.

¹¹ Narodne novine (NN). [citirano: 2018-10-21], Dostupno na: <https://www.nn.hr>.

¹² Službeni glasnik Grada Zagreba. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=&broj=&akt=2D1AA49A157F46D4C1256BFA0043A0E1>.

¹³ Strategija Europæ 2020. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en.

¹⁴ Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.–2020.). [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/ZPPI/Strategija/Strategija%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva.pdf>.

¹⁵ Hrvatska agencija za hranu. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://www.hah.hr/>.

¹⁶ Centar za održivi razvoj. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <http://www.cdr.hr/>.

¹⁷ Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD). [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr>.

postizanju, o čemu su članove hrvatske znanstvene i akademske zajednice obavijestile autorice Inge Heim i Antoinette Kaić-Rak.¹⁸

5. Portali

U lokalnim sredinama postoje brojni portali koji raznim projektima pomažu potrebitima sakupljajući hranu, odjeću, novce i ostalo. Jedan je od takvih portala i Portal dobrote¹⁹ koji djeluje pod sloganom „djeluj lokalno kako bi promjene bile globalne“.

6. Posebne skupine stanovništva

Kako je istaknuto u dokumentu *Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.–2020.)*, „siromaštvo je povezano s određenim demografskim i socijalnim obilježjima kao što su spol, dob, ekonomska aktivnost i slično... pa su neke skupine posebno zastupljene među siromašnima.“ Jedna od takvih skupina u odnosu na dob mogu biti djeca, mladi, starije osobe, umirovljenici. Postoje i druge vrste isključenosti u odnosu na ekonomski status, obrazovanje, ekonomsku strukturu, zdravstveno stanje i ostalo.

7. Knjižnični katalogi

Portal treba sadržavati i poveznice na knjižnične kataloge, npr. katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu²⁰, katalog Knjižnica grada Zagreba²¹, skupni katalog²² te druge kataloge u zemlji i svijetu.

8. Elektronički izvori informacija

Na portalu se treba nalaziti i poveznica na *Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu*²³ kao nacionalni konzorcij, kao i poveznice na minikonzorcije pojedinih institucija te poveznice na e-izvore u otvorenom pristupu.

¹⁸ Heim, I.;A. Kaić-Rak. Potpora ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda – Vodič međuakademijskog partnerstva. // Ljetopis 16(2018), 34–40.

¹⁹ Portal Dobrote. [citirano:2018-10-10], Dostupno na: <http://portal-dobrote.com.hr/>.

²⁰ NSK katalog. [citirano: 2018-10-12]. Dostupno na: <http://katalog.nsk.hr>.

²¹ Katalog Knjižnica grada Zagreba. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://katalog.kgz.hr/pages/search.aspx?¤tPage=1&searchById=-1>.

²² Hrvatski nacionalni skupni katalog. [citirano: 2018-10-12]. Dostupno na: <http://skupnikatalog.nsk.hr>

²³ Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. [citirano_2018-10-12]. Dostupno na: <http://baze.nsk.hr>.

9. Vodiči

Korisnicima u pretraživanju svih informacijskih izvora treba osigurati i pomoć u obliku raznih vodiča za pretraživanje, npr. za određivanje predmetnica kao što su siromaštvo, glad, energetska učinkovitost, okoliš itd. To mogu biti i vodiči za klasifikacijske brojeve unutar Univerzalne decimalne klasifikacije:

364 – Socijalna skrb

364.614 – Nepovoljan položaj. Socijalna zapostavljenost. Siromaštvo.

364. 65 – Socijalni uvjeti. Socijalna pitanja

364. 662 – Siromaštvo

502/504 – Ekologija. Očuvanje prirodnih resursa. Opasnosti za okoliš. Zaštita okoliša.

Nadalje, tu se trebaju nalaziti i vodiči za pretraživanje inozemnih baza podataka.

10. Znanstveni i stručni hrvatski časopisi

Poželjno je selektirati hrvatske znanstvene i stručne časopise po znanstvenim područjima te njihovoj vrijednosti, odnosno bibliometrijskim pokazateljima kojima se procjenjuju znanstveni časopisi.

11. Znanstveni i stručni inozemni časopisi

Sukladno potrebama *Agende 2030*, knjižničari bi trebali selektirati elektroničke časopise prema određenoj temi u dostupnim bazama podataka, npr. siromaštvo – *poverty*:

Journal of Poverty

The Journal of Poverty and Social Justice

Journal of Children and Poverty.

12. Bibliografije, katalogi, izložbe

Portal bi mogao sadržavati i poveznice na postojeće bibliografije, kataloge i izložbe po pojedinim temama. Primjer toga jest i obilježavanje Europske godine borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2010. godine Izložbom službenih publikacija i teorijskih radova o siromaštvu i socijalnoj isključenosti.²⁴ Noviji je primjer drukčije tematike bibliografija koja je izrađena za potrebe 1. međunarodne konferencije o zelenim knjižnicama „Let’s go green“ koja se održala u Zagrebu od

²⁴ Peradenić-Kotur, B. Siromaštvo i socijalna isključenost: europska godina borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2010.: izložba službenih publikacija i teorijskih radova o siromaštvu i socijalnoj isključenosti / [autorica izložbe i kataloga Blaženka Peradenić-Kotur; suradnice Irena Pilaš; Marija Šimunović; Zdenka Zubak; Snježana Biruš; Suzana Novotny; Marija Farkaš]. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2010.

8. do 10. studenoga 2018. godine. Navedena bibliografija Zelena pismenost (engl. *Green Literacy*) izrađena je na temu ekologije iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za razdoblje od 2015. do 2018. godine.²⁵

Definiranje i strukturiranje takva tematskog portala može obuhvatiti sve ili pojedinačne elemente, a prema procjeni informacijskih stručnjaka koje su teme i problemi od posebne važnosti i zanimljivi za zajednicu korisnika, prvenstveno na lokalnoj razini.

3. Zaključak

Kao što je već istaknuto, IFLA je pozvala sve svoje članice (udruge), kao i sve svoje članove i širu javnost, da se aktivno uključe u provedbu ciljeva održivog razvoja – *Agenda 2030*. Razlog tomu leži u činjenici da su knjižnice ustanove koje osiguravaju, odnosno olakšavaju pristup informacijama te zbog svoje dobro pozicionirane uloge u društvu mogu imati velik utjecaj na provedbu *Programa* budući da promiču prava građana (slobodan pristup informacijama), razvijaju relevantne zbirke (sukladno potrebama društva) i osiguravaju pristup suvremenoj informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji.

U digitalnom okruženju i izazovima ekonomskih ograničenja knjižnične zbirke moraju okupljati i integrirati raznovrsne informacijske izvore i publikacije u materijalnim i digitalnim pojavnostima, stavljajući potrebe korisnika i društva u svoje središte.

Tematski portali omogućili bi korisnicima pristup informacijskim izvorima na jednom mjestu, jednostavan i brz način pregledavanja i istraživanja pojedine teme te relevantne informacije i recentnu literaturu. Postali bi neophodni alati za poučavanje, učenje i istraživanje te rješavanje pojedinih problema jer predstavljaju snažan alat za integraciju i analizu podataka na regionalnoj i globalnoj razini, a izgradnjom knjižničnih zbirki kroz tematske portale knjižnice dokazuju da učinkovite knjižnične i informacijske usluge (zbirke) donose dobrobit zajednici i potvrđuju svoju društvenu ulogu.

²⁵ Plejić Brnčić, I.; A. Rubić. Green Literacy: selection from the ecological fund of the National and University Library in Zagreb (2015-2018). // The 1st International Conference on Green Libraries „Let’s go green!“, Zagreb, 8.–10. november 2018.

LITERATURA

43. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. [citirano : 2018-09-25]. Dostupno na: <http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/363/>.
- Bajracharya, Birendra; S. Pandey. GIS oriented thematic portals – a means for partnership in sustainable development in the Hinu Kush-Himalayas. Map Asia 2004. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: https://www.researchgate.net/profile/Birendra_Bajracharya2/publication/228424277_GIS_Oriented_Thematic_Portal-a_Means_for_Partnership_in_Sustainable_Development_in_the_Hindu_Kush-Himalayas/links/0c96051b00bbfe092000000/GIS-Oriented-Thematic-Portals-a-Means-for-Partnership-in-Sustainable-Development-in-the-Hindu-Kush-Himalayas.pdf.
- Centar za održivi razvoj. [citirano: 2018-11-25]. Dostupno na: <http://www.cdr.hr/>.
- Clayton, P.; G. E. Gorman. Upravljanje izvorima informacija u bibliotekama: upravljanje fondovima u teoriji i praksi. Beograd: Clio. 2003.
- Državni zavod za statistiku (DSZ). [citirano:2019-02-10]. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>.
- Europska unija / European Union. [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/index_hr.
- Europsko vijeće / European Council. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/hr/european-council/>.
- Eurostat. [citirano: 2018-10-22]. Dostupno na: <https://ec.europa.eu/eurostat>.
- Heim, I.; A. Kaić-Rak. Potpora ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda – Vodič međuakademijskog partnerstva. // Ljetopis 16(2018), 34–40.
- Hrvatska agencija za hranu. [citirano: 2018-11-25]. Dostupno na: <https://www.hah.hr/>.
- Hrvatski nacionalni skupni katalog. [citirano: 2018-10-12]. Dostupno na: <http://skupni-katalog.nsk.hr>.
- Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD). [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr>.
- IFLA IAP International Advocacy Programme. [citirano: 2018-08-27]. Dostupno na: <https://www.ifla.org/ldp/iap>.
- IFLA. Libraries, development and the United Nations 2030 Agenda, [citirano: 2019-04-23]. Dostupno na: <https://www.ifla.org/libraries-development>.
- Katalog Knjižnica grada Zagreba. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <https://katalog.kgz.hr/pages/search.aspx?¤tPage=1&searchById=-1>.
- Kear, R. L. Libraries, development and implementation of the UN 2030 Agenda: a regional workshop held in Montego Bay, 16–18 February 2017. // International Information & Library review 50, 1(2018), 60–62.

- Libraries, Development and the United Nations 2030 Agenda. [citirano: 2018-08-30]. Dostupno na: <https://www.ifla.org/libraries-development>.
- Međunarodna federacija knjižničarskih udruga i institucija / International Federation of Library Association (IFLA). [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: <https://www.ifla.org/>.
- Ministarstvo poljoprivrede. [citirano: 2018-11-25]. Dostupno na: <http://www.mps.hr/>.
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. [citirano: 2018-11-23]. Dostupno na: <https://mdomsp.gov.hr/>.
- Narodne novine (NN). [citirano: 2018-10-21]. Dostupno na: <https://www.nn.hr>.
- NSK katalog. [citirano: 2018-10-12]. Dostupno na: <http://katalog.nsk.hr>.
- Peradenić-Kotur, B. Siromaštvo i socijalna isključenost: europska godina borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2010.: izložba službenih publikacija i teorijskih radova o siromaštvu i socijalnoj isključenosti / [autorica izložbe i kataloga Blaženka Peradenić-Kotur; suradnice Irena Pilaš; Marija Šimunović; Zdenka Zubak; Snježana Biruš; Suzana Novotny; Marija Farkaš]. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2010.
- Plejić Brnčić, I.; A. Rubić. Green Literacy: selection from the ecological fund of the National and University Library in Zagreb (2015-2018). // The 1st International Conference on Green Libraries „Let’s go green!“, Zagreb, 8.–10. november 2018.
- Portal Dobrote. [citirano:2018-10-10], Dostupno na: <http://portal-dobrote.com.hr/>.
- Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. [citirano: 2018-10-12]. Dostupno na: <http://baze.nsk.hr>.
- Radionica „Uloga knjižnica u provođenju UN 2030 Agende i ciljeva održivog razvoja“. [citirano : 2018-08-29]. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/radionica-uloga-knjiznica-u-provodenju-un-ove-agende-2030-i-ciljeva-odrzivog-razvoja-u-nsk/>.
- Sachs, J. D. From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals. // Lancet 379(2012), 2206-2211. [citirano:2019-04-23]. Dostupno na: http://www.grips.ac.jp/forum/IzumiOhno/lectures/2015_Lecture_texts/S16_From-MD-Gs-to-SDGs-Lancet-June-2012.pdf.
- Službeni glasnik Grada Zagreba. [citirano: 2018-10-10]. Dostupno na: <http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=&broj=&akt=2D1AA49A157F46D-4C1256BFA0043A0E1>.
- Službeni list EU/ Official Journal of the European Union. [citirano: 2018-10-22. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=hr>.
- Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2020.). [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/ZPPI/Strategije/Strategija%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva.pdf>.

Strategija Europe 2020. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en.

Sustainable Development Goals: 17 Goals to transform our world. [citirano: 2018-08-30]. Dostupno na: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

Sustainable Development Knowledge Platform. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. [citirano: 2018-08-30]. Dostupno na: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

Travis, P.; S. Bennett; A. Haines; T. Pang; Z. Bhutta; A. A. Hyder; N. R. Pielemeier et al: Overcoming health-systems constraints to achieve the Millennium Development Goals. // *Lancet* 364(2004), 900–906. Dostupno na: <http://www.who.int/rpc/meetings/en/LancetTravis%20PaperSept04.pdf>.

United Nations.(UN). [citirano: 2018-08-30]. Dostupno na: <http://www.un.org/en/index.html>

United Nations Development Programme. Millennium Development Goals. [citirano: 2018-09-25]. Dostupno na: http://www.undp.org/content/undp/en/home/sdgoverview/mdg_goals.html.

Vijeće Europe / Council of Europe. [citirano: 2018-10-15]. Dostupno na: <https://www.coe.int/en/web/about-us/achievements>.

Vijeće Europske unije / Council of the European Union. [citirano: 2018-09-22]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_hr.

Vlada Republike Hrvatske. [citirano:2018-09-22]. Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/>.